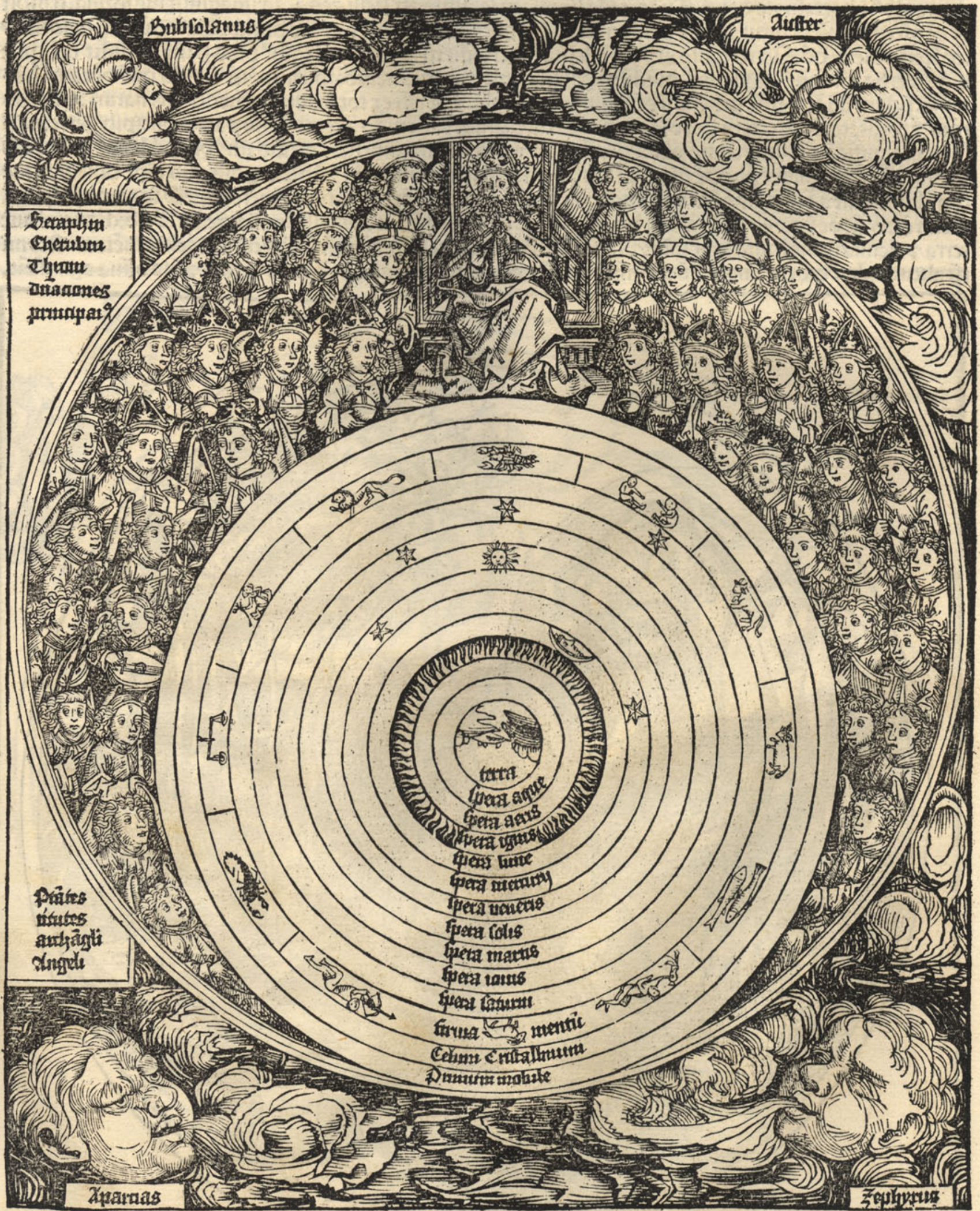

De sanctificatione septime diei

Consummato igitur mundo: per fabricam diuine solercie sex dierum. Creati enim dispositi et ornati tandem perfecti sunt celi et terra. Compleuit deus gloriosus opus suum: et requieuit die septimo ab operibus manuum suarum: postquam circumspexit mundum: et omnia que in eo sunt creasset: non quasi operando lassus: sed nouam creaturam facere cessauit: cuius materia vel similitudo non precesserat. Opus enim propagationis operari non desinit. Et dominus eidem diei benedixit: et sanctificauit illum: vocauitque ipsum Sabatum quod nomen hebraica lingua requiem significat. Et quod in ipso cessauerat ab omni opere quod patrarat. Unde et Iudei eo die a laboribus propriis vacare dignoscuntur. Quem et ante leges certe gentes celeberrime obseruarunt. Jamque ad calcem ventum est operum diuinorum. Illum ergo timeamus: amemus: et veneremur. In quo sunt omnia siue visibilia siue inuisibilia. Et a domino celi: domino bonorum omnium. Cui data omnis potestas in celo et in terra. Et presentia bona: quatenus bona sint. Et veram eterne vite felicitatem queramus.

Distinctō orbiū tam celestiu
q̄ elementarium.

Orporalis mundi machina tota consi-
stit in duobus. scilicet in natura celesti:
et in natura elementari. Celestis autem
distinguitur in tres celos principales. scilz em-
pyreum. cristallinum et firmamentū. Intra fir-
mamentum vero quod est celum stellarum cōti-
nent septem orbes septem planetarum qui sunt
Saturnus. Jupiter. Mars. Sol. Ven⁹. Mer-
curius. Luna. Nomine autem celi cristallini siue
aquei intelligit prima pars materie prime que
fm philosophū formata est i duos orbes: quo-
rum supior est primū mobile. Istoz orbium na-
tura est q̄ omnes mouent: excepto empyreo ce-
lo: qd̄ quietū est. Natura vero elementaris in q̄t-
tuor speras principales distinguit. scilicet ignis
aeris. terre et aque. Spera ignis tria habet in-
terstitia videlicet: supremū qd̄ vocat igneus: ac
mediū et infimū quod vocat olympium. Aer si-
militer habet tria interstitia: scilicet: supremum
quod vocat ethereum: et medium ac infimū qd̄
dicat aereum. Et in supremo est calor et lux pro-
pter solis p̄p̄inuitates. Similiter est et in infi-
mo: sed p̄pter radioz rep̄cussionem a terra. In
medio aut̄ interstitio ad quod nō p̄tingere po-
test rep̄cussio radioz ē frigiditas et obscuritas:
in quo dicuntur habitare demones qui detrusi
sunt in hunc aerem caliginosum. Ibi etias fiūt
tempestates: scilicet tonitrua: grando: niues: et
silia. Ex his collige duodecim orbes mundi ter-
ram et aquam ambientes: qui omnes celi pos-
sunt vocari. Istos autē excellit celum trinitatis
ipse deus qui est in omnibus et super omnia. Vi-
stantia predictorum orbium et planetarum hec
est. A terra vsq; ad lunam sunt miliaria. xv. dc.
xxv. miliaria. hec sunt stadia. cxxvi. A luna vsq;
ad Mercurium sunt miliaria. vij. dccc. xij. et se-
misse. A mercurio vsq; ad venerem tantū. A ve-
nere vsq; ad solem. xxij. cccc. xxxvi. A sole vsq;
ad martē sunt miliaria. xv. dc. xxv. A martē vs-
q; ad iouem. vij. dccc. xij. A ioue vsq; ad satur-
num tantum. A saturno vsq; ad firmamentū.
xxij. cccc. xxxvi. Ex istis seq̄tur q̄ a terra vsq;
ad celum stellatū sunt centum et nouem milia: et
ccc. lxxv. miliaria.

Distinctio celestium hierar-
chiarum.

Celesti vero natura triplicem quidam
posuere distinctōnem. scilicet sup̄natu-
ralem. id est sup̄celestem. celestem et sub-
celestem. Sup̄celestis est in tribus p̄sonis vt q̄-
dam dixerunt et male. quia fm Dionysium hie-
rarchia dicit ordinē: et ille absolute nō est in tri-
bus p̄sonis: sed tm̄ ordo nature. Celestis in or-
dinibus angelicis. Subcelestis in hominibus
sanctis. Porro hierarchia celestis diuidit i su-
periozem: mediā et inferiozem. Superior conti-
net tres ordines scz seraphin et cherubin et thro-
nos. Quoz primi p̄siderant dei bonitatē. Se-
cundi virtutē. Tercij equitatē. Item in primis
deus amat vt charitas. In sc̄dis noscit vt veri-
tas. In tercijs sedet vt equitas. A media cōtinet

dominatōnes principatus potestates. Quoz
primi officia regūt angelozum. Sequentes ca-
pitibus p̄sunt populoz. vltimi potestatem coer-
cent demonū. Item in primis dñs dominat vt
maiestas: in sequentibus regit vt principat⁹: in
vltimis tenet vt salus. Inferior hierarchia sili-
ter p̄tinet tres ordines. scz virtutes. archange-
los. angelos. ad quoz priores p̄tinet miraculo-
rum opatio. ad secūdos magnozū negociozum
denunciatio. ad tercios humane custodie solici-
tudo. Item in primis deus opatur vt virt⁹. In
sc̄dis reuelat vt lux. In tercijs nutrit vt inspirat
Hec dicta sunt fm Gregorij. Sed fm dyonisi-
um virtutes sunt medius ordo hierarchie secū-
de: principatus primus ordo tercię hierarchie
Hoc attende q̄ in qualibet triū hierarchiarum
p̄missarum notatur trinitas p̄sonarū diuina-
rum: vt patet in celesti hierarchia tam superiori
q̄ media q̄ inferiori.

De tempore siue etatibus.

Mundi etates accipiunt similitudinarię
iuxta etates hominis: sunt autē sex etates
mundi. Quaz prima incipit a mundi cre-
atōne et durat vsq; ad diluuiū: et habuit fm he-
braicam veritatē annos. 1656. Scdm̄ septuagi-
ta interpretes (sicut Isidorus exponit) et alios q̄
plurimos quos hic seq̄mur huius annos. 2242
et sic differūt in ānis. 586. quos hebrei minus
hnt in hac etate: et iuxta hanc cōputum matusa-
le mortuus est ante diluuiū: eodem tm̄ anno quo
diluuiū fuit. Sc̄da etas incipit a diluuiō: et
durat vsq; ad natiuitatem abrahe: et habuit fm
hebreos annos. 292. fm̄ septuaginta. 942. et
sic differūt in annis. 650. quos iterū hebrei mi-
nus hnt. Que aut sit ratio tante diuersitatis in-
uenire nō potui. Tercia etas incipit a natiui-
tate abrahe: et durauit vsq; ad iniciū regni Da-
uid hñs fm̄ hebreos annos. 941. fm̄ septuagi-
ta. 940. Quarta etas incipit a principio re-
gni dauid et durat vsq; ad transmigratōez babi-
lonis: et habet annos. 484. fm̄ hebreos. fm̄ se-
ptuaginta. 485. Quinta etas incipit a trans-
migratōne babilonis. scilz qñ hierusalē destru-
ta fuit: et templū in ea incensum: et durauit vs-
q; ad benedictā natiuitatem xp̄i habens annos
fm̄ hunc modū p̄tactum q̄ em hic sequimur
590. Et sicut p̄dictum est grandis est altercatio
de supputatōne annoz hui⁹ etatis diuersi diuer-
simode cōputāt. Sexta etas incipit a xp̄i na-
tiuitate et durat vsq; ad finem mundi cui⁹ termi-
num solus deus nouit et hec dicat senectus: siue
hora nouissima. His aut etatibus pōt adiu-
gi septima etas q̄ est quiescentiū. et currit cum
sexta: et octaua etas q̄ est resurgentiū. Porro
fm̄ hebreos in prima etate mundi sunt genera-
tiones. x. In sc̄da. x. In terciā. xij. In quarta
xvij. quas tamē Mathheus gratia misterij. xij.
ponit. In quinta. xij. Etates aut hominis sūt
iste. Prima ē infantia hominis a natiuitate hoīs
vsq; ad ānos. 7. Sc̄da etas est puericia vsq; ad
ānos. xij. Tercia etas ē adoleſcētia a. 15. anno
vsq; in. 38. Quarta ē iuuet⁹ vsq; ad. 49. Quin-
ta ē senect⁹ a. 50. āno vsq; ad. 79. Sexta ē decre-
pita etas ab āno. 80. vsq; dum vita finit.

Prima etas mundi

Prima etas mundi ab Adā
 vsq; ad diluuiū habet s̄m̄ Hebreos ānos
 1656. s̄m̄ septuaginta interptes Isidoruz
 ⁊ plures alios quozuz numerus in etatibus con/
 sequēter ponitur habuit annos. 2242.

Somma bonitas volens cōmūicare suuz
 bonū ⁊ alijs fecit creaturaz rationalem q̄
 summū bonū intelligeret: itelligēdo ama
 ret: amādo possideret: possidēdo beata eēt. Fecit
 de⁹ aut̄ primū hoīez formādo corp⁹ ei⁹ p̄ ministeri
 um angeloz de limo terre ī agro damasceno ⁊ in/
 spirauit ī faciē ei⁹ spiraculum vite: hoc ē aiām cre
 auit: quas corpori facto vniuit. fact⁹ aut̄ ē homo
 ad ymagines dei in naturalib⁹ ⁊ ad silitudines in
 gratuitis. Ecce dñs mirabili pfudit grā. Cū ergo
 marē ad silitudinē suā primuz finxisset: tū etiā fe/
 minaz ⁊ figurauit ad ipsius hoīs effigiem vt duo
 inter se p̄mixti sex⁹ p̄pagare sobolem possent: ⁊
 omnē terrā multitudine opplere.

Formatis aiantib⁹ terre ⁊ volatilib⁹ adducē
 ad Adā vt videret ea: cū adā nō inueniret ad/
 iutor silis sibi. immisit dñs sopozē in Adā ⁊ tulit
 vnā de costis ei⁹: replēs carnē p̄ ea: ⁊ edificauit in
 mulierē. Quā adā vidēs dixit: h̄ nūc os de ossib⁹
 meis h̄ vocabit̄. Issa qđ latie mlr̄ interpretat̄: qz de
 viro supra ē. factū igit̄ adā de⁹ in paradysum trāstu/
 lit: ⁊ ibi de costa dormiēt. Eua p̄duxit: sibiq; sociā
 formauit: Hāc n̄ fecit de capite ne viro dñaref: nō
 de pede viri ne ptēneret: s̄ de latere vt amor̄ vin/
 culū pbaret: etiā vt nō loci gener̄ nobilitate: s̄ vir
 tute vnusq; sibi cōparet grām. Iō extra paradysuz
 vir fact⁹ ē: mulier vero itra paradysū. Creaf̄ deni/
 q; extra paradysū h̄ est ī inferiori loco vir fact⁹ melioz
 inuenit̄ p̄ Eua q̄ in paradiso facta fuit Adā igit̄ p/
 thoplastū primū hoīem summ⁹ oīm rez fabricator
 deus sexto die seclō q̄nta ⁊ vicesima marcij bestijs
 terre creatis cūctisq; reptilib⁹ ⁊ volucib⁹ de limo
 terre rubeo ī agro damasceno tāq; creaturaz om/
 niū finē ⁊ possessozē finxit.

Quoniam suggerente diabolo in forma ser-
pentis. pthoparētes mandatus dei tras-
gressi fuissent: maledixit eis deus: et ait
serpenti. **M**aledictus eris inter omnia animātia
et bestias terre: super pectus tuum gradieris:
et terram comedes cunctis diebus vite tue. **A**duli-
eri quoque dixit. **M**ultiplicabo erūnas tuas: et cō-
ceptus tuos: in dolore paries filios et sibi viri po-
testate eris: et ipse domiabitur tibi. **A**de vō dixit
Maledicta terra in opere tuo i laboribus come-
des ex ea: spinas et tribulos germinabit tibi: in
sudore vultus tui vesceris pane tuo: donec reuer-
taris in terram de qua sumptus es. **E**t cū fecissz
eis deus tunicas pelliceas eiecit eos de paradi-
so collocans ante illum cherubin cum flammeo
gladio: vt viam ligni vite custodiat.

Adā primus homo formatus de limo
terre triginta annorū apparens imposi-
to nomine **E**ua vxori sue. **E**uz de fructu
ligni vetiti oblato ab vxore sua comedisset: eie-
cti sunt de paradiſo voluptat: in terram maledi-
ctionis vt iuxta imprecationes domini dei. **A**dā
in sudore vultus sui operaretur terram: et pane
suo vesceretur. **E**ua quoque in erūnis viueret fili-
os quoque pareret in dolore. quam incomparabili
splendore decorauit. eā felicitatis sue inuidus ho-
stis decepit: cū leuitate feminea fructus arboris
temerario ausu degustauit: et virū suū in sententi-
am suam traxit. **D**einde perizomatibus foliorū
susceptis ex delitiarū orto in agro ebron vna euz
viro pulsa exul venit. **T**andem euz partus dolo-
res sepius expta fuisset euz laboribus in senū et
tandē in mortez sibi a domino predictā deuenit.

De paradiso ⁊ quatuor fluminibus eius.

Paradisum terrenum seu deliciarum sub linea equinoctiali versus oriens situm a principio dominus deus plantauerat. Qui latine hortus siue pomarium dicitur Hebraice heden quod deliciae sonat: quasi deliciarum hortum omnium arborum genere consitum. Ubi ⁊ lignum vite positum erat. Hunc locum muro igneo a terra usque ad celum perfecte vallatus aiunt. Hic etiam cherubin asserunt flamineo gladio antestare prohibentem volentes adire. In quo Adam ⁊ Eva fuerunt producti: demum peccato gulae expulsi. In eoque positi Enoch voluptantur ⁊ helyas morituri manibus antixpi: hic autem locus in oriente longo maris tractu a nostro habitabili segregatus omni amenitate conspicuus scribitur. Qui habet salubritatem amenitatem atque iocunditates de cuius medio fons egreditur qui totum irrigat. Quique in quatuor nascentia diuiditur flumina ut expositores beneficos profitentur.

Ganges qui ⁊ phison

Primus flumen phison qui ⁊ ganges appellatur flumen in die per gradus atque famosus: qui vniuersam circuit indiam. Is in orientem tendens a. xix. maximis atque navigabilibus fluminibus augetur. Et ultimo pluribus ostijs oceanum ingreditur. Quotcumque autem exundet alueis in mare: adeo gradus est ut vbi minus occupet latitudinis. viij. passuum pateat: vbi plurimus centum altitudinis usque minus. xx. passibus reperitur. Aduersus quem Cyrus persarum rex quasi cepti oblitus bellum inauditum sumpsisse fertur. Nam cum vnum ex regibus equis candore atque forma praecipuum quem fiducia tractus trasuadare persuaserat: a voraginis vndarum circumagi atque absorbi vna cum insidente cerneret aut iratus iurasse se illum adeo extenuaturum: ut qui equum atque equitem optimum absorbisset: mulieribus vix genua tingentibus vadofum faceret. Nec verbis opus defuit. Nam totis in hoc expositis copiis. In cccc. lx. alueos flumen detraxit. Anno integro operi dato non obsistente quod nili more augeri dicat certo anni tpe et adiacetes fecundare agros.

Gion qui ⁊ Nilus

Gion qui ⁊ nilus secundus appellatur flumen totius orbis praemaximus flumen arbitrat. Huic sicut quosdam latine nomine melo. Alij dicunt hunc esse quem theologij Beon. nuncupant: ⁊ ex paradiso deliciarum flumen: incole Nilum vocant propter limum quem trahit: ⁊ eo egiptia arua fecundat. Is e nigro flumine quem accole nili patrem dicunt rapido veniens cursu affricam omnem ab Ethiopia sepe rat: ⁊ plurimas insulas faciens venit ad eam cla-

rissimam. Heroem a dextris eius nominat astutisapes quod idem sonat quod latens. Et partim asper partimque nauigia deferens in amplissimum effunditur lacum: deinde varijs incitatus irritamentis montium coartatur rupibus: ad eum locum deueniens ethiopum qui Cattaduppavocatur tam violenter inter obuios scopulos suo impellitur impetu: ut vasto aquarum se frangentium rumore incolarum aures in surditatem usque ledat: deinde lenis violentia posita placidus ac nauigabilis efficitur. Et primo circa cercaforum oppidum incipit esse triplex. Cuius pars vna ad deltam ⁊ meliam declinat iterum sepeatur. et sic diuisus atque vagus: alijs etiam alueis varie sepeatis in septem postremo totus diuisis partibus omnem egiptum irrigat annuo incremento. Et demum egiptio mari per septem ingentia miscetur hostia. Scripserunt veteres hunc esse siluarum altozem permaximum et beluarum immanum productorem ⁊ crocodrilorum ⁊ hippotamorum ⁊c. Preterea calami atque papiri: ⁊ agrorum fecundatorum inclitum suis annuis incrementis. Que fieri contingit ut plurimum sole tenente leonis finem: ⁊ ad medium usque virginis augeri demum declinare: et in ripas reuocare aquas incipere: donec sol virginis in finem vel libere principium venerit: ⁊ tunc totum infra veterem alueum contineri asserunt fluminis huius aquas talis esse virtutis ut secundas faciat mulieres.

Tigris.

Tigris Tercius qui secundum Iosephum dicitur lat quod sonat acutum: eo quod velocissimus sit Armeniae maioris flumen toto orbe cognitus. Nam a nostris vnus ex quatuor paradisi deliciarum exeuntibus affirmatur. Is quomodo medorum fines attingit repetitus factus: tigris nomen assumpsit: sic enim sagittam volucrum medici vocant: nec diu ⁊ comperto aritissa lacu cursusque seruato violentus ⁊ integer atque discolor per illum effertur. deinde tauro monte obuiio antro montis immergit. Et per latebras mersum in aduersam partem vluas et purgameta plurima secum trahens apud lacum qui Lorada appellatur omnia demersa ferens: factusque iterum flumen in cuniculos mergit iterato. Et postquam. xxv. mil. passuum occultus excurrit: tercio redditur terris in regione sopen circa nymphaeum adeo per pinquus Arsenie flumen in regione Artheni: ut quomodo quacumque ex causa intumuerit: seruatis sibi quibus vndis suis confluant vna: cuius rei testimonium lenior Arsenie cursus est. Qui mox diuisus in Euphratem iter dirigit relicto tigris. Qui susceptis ex armenia claris fluminibus parthemos ⁊ alios disiungit. Et ut asserunt alij Ninus in partes diuidit et Mesopotamiam faciens lustratis radicibus montium Cordiorum circa Apamiam Seleucia atque babilonia. xxv. mil. passuum in alueos diuisus duos funditur. Quorum vnus quem meridientem vocant Seleuciam ⁊ Messenem alluit. Alter autem in septentriones versus campos caucasi irrigat: ⁊ vbi in vnum rediere alueum tigris dicitur est. Verum

cum hos. lx. mil. passibus ampliavit vasto effusus alveo dextra carniciis oppidi persicum i mare defertur: nec vno tamē hostio sed plurib⁹ miscetur eidem. Alij vō dicunt hunc rubro infundi mari.

Euphrates.

Euphrates quartus fluvius qui frugifer sonat inter ceteros fluuios memoratu plurimo celebris est. tam veterū litteris q̄ exundationibus suis. Hūc quidaz volūt ex paradisi fonte mortalibus quidem incognito deriuari. alij dicūt in armenta maiori in mōte cui paracoatra nomē haud longe a fonte tigris oriri. Is aliquibus susceptis fluminibus validior factus in taurū mōtem vires experit suas. Cui cum nō resistat taurus progreditur victor: sed saxosus atq; violentus ad dexteram Comagenam: ad leuam autem relinquit arabia. Verū sunt qui velint eum in alueos duos diuidi: q̄m alium in tigrim effundi dicūt: reliquū vō p meatis medoz gordianozumq; terris in Mesopotamiā ferri. Et babiloniam quondaz Caldeoz reginam in ptes duas cursu medio seperare. Inde hic idem postq; aliq̄diu effluxit qui nauigabilis et ingens ante fuerat in paludibus dispersus amplissimis tenuis efficit riuus et incognitus (vt aiūt) nusq; aperto exitu effluit. Esto sint q̄ dicant eū in mare rubrū fundi. Volunt in suo hūc nili more et fere eodē tempe Mesopotamiā irrigare: atq; secūdam facere et sese in alueū statuto tempore reuocare. Quāobrem euz nomen Euphratis sortitū volūt. Cū hebraice Euphratas fertilitas appellet: dicunt et alij aquas eius esse vitales. Et ob id a pristis auxeneum fuisse vocatum.

Quam omnia in quibus historiaversatur complecti rerū scriptores deceat: pauca de diuersitate maris ac eius nominibus iuxta varietatem regionū adiūgere libuit.

Numerus terrā omnē quā icolumus ab huius oceano pdidit. Neq; alienū est insulam eam esse. Naz quocūq; accedere ad extrema terre mortalibus pmissum est mare inuenitur. Quod oceanū appellamus: et hūc nostre habitabilis terminum quaq; versum existimāt Oceanus autem quem greci sic nomināt de celeritate: ab occasu solis irrumpēs leuo latere europam radit. africanq; dextro scissisq; calpe et abina montibus. quos dicūt colūnas herculis inter mauros funditur et hispanias. at freto isto quodaz ostio aperit linē interni equozis mixt⁹ mediterraneis sinibus quousq; ad orientes ppellit. Horū qui hispanias perfudit. hibericus fertur. et balearicus qui in narbonēsem puinciam: gallicus mox ligusticus ab eo ad Siciliam iustus. quem greci Ioniū vel tyrrhenū Itali in ferum vocitant. a sicilia vsq; cretam siculus: inde creticus qui in pamphiliam et egiptum pten dit. Que aquarum moles torto in septemtrionē prius latere amfractibus magnis iuxta grecias ylliricum et bellespontum in angustias stringitur p̄pontidis. Que p̄pontis asiam Europā

q; discriminat. Causam nominis nō vniformis dedit ratio asiaticum et phoeniciū a provinciis dictum: ab insulis carpathium egeum Icareus cyprum. a gentibus ausonium dalmaticum ligusticum. ab oppidis hadriaticum argolicum. et cetera. Egiptū pelagus asie datur. gallicum Europe. africanum libye. Hec in gremijs terrarum. Oras autem extremas vt dictum oceanus amplectitur. Qui a littoribus suis arabicus persicus Indicus: eous: sericus: hyrcanus: caspius scithicus germanicus gallicus atlanticus. libicus. egyptius dicitur. Cuius accessus incrementa circa littora indie vehementissime prozuunt: maximosq; ibi exitus faciunt. siue quod suspensius altius tollatur vi caloris. siue q; in ea parte orbis et fontium et fluminū copia sit effusior. Circūnavigari an hec insula queat: dubitatū est Strabo Dnosius australe pelagus p̄pter intolerabilem estum. boreale quoniā frigore concretum esset: minime nauigari posse putauit: Julius Solinus iube testimonium adducit qui vniuerse partis terre meridiane quas plurimi p̄pter solis ardorem peruiā negauerunt facta vlt⁹ getiū vel insularum cōmemoratione ad confirmande fidei argumentum: omne mare qd ab india vsq; in hispaniā retro affricam cingit: nauigabile affirmavit. Plinius verouensis scribit in arabico sinu res gerēte Cesare augusti filio: signa nauium ex hispaniēsis naufragijs fuisse recognita: et annone florēte Carthaginis potentia circumuentum a Hadibus ad finem arabie. eam nauigationem scripto prodidisse. Cornelius quoq; nepotem auctorem facit qui Eudoxiū quendam sua etate cum lathirū reges fugeret Arabico sinu egressum Bades vsq; profectum cōmemorat. Celiūq; antipatrem a se visuz: qui ex hispania cōmerciū gratia vsq; in Ethiopiam nauigarit. De septemtrionali oceano maior contentio est quem tamen magna ex parte diui Augusti auspicijs: circa germaniam nauigatum cōstat vsq; ad Limbrozum promontoriū. Caspia vō littora Macedonum armis Seleuco et Antiocho regnātibus ita explorata et per nauigata sunt: vt puo breuius q; totus hinc atq; illinc septemtrio sit remigatus. Plinius nepot⁹ testimonio vitur qui metallo celeri Gallie proconsuli donatus a rege sueuoz indos astruit: qui ex india cōmerciū causa nauigantes tempestatibus essent in germaniam arrepti. Apud Ottonem historiciū legitur sub imperatoribus thetonicis indicam nauium et negociatores indos in germanico litore fuisse dephensos: quos vltis agitatoz ingratis: ab oriē tali plaga venisse cōstabat qd accidere minime potuisset si (vt plerisq; visum ē) septemtrionale pelagus innauigabile cōcretumq; esset. A colūnis herculeis mauritanie atq; hispanie et galliarum circuitus: totusq; forme occidens hodie nauigatur. Orientem nobis incognitum: cuz religionum atq; imperioz diuersitas. tū barbaries immēsa reddidit: veteres tamen nauigatum produunt.

Nota de paradiso hec sequentia s'm doctores diuine scripture

Fuit aut ille locus s'm Damasco. exultationis vniuersę p'mptuariũ q̄ terre excel-
sior positus est. et t'pato ac purissimo ac
re refulget: plantis semp floridis comatus est:
bono odore plen' nullũ irrationabiliũ inhabitat.
Est etiã s'm ysidio. omni genere ligni et pomiferũ
arborũ confitus: nõ estus sed tempies aeris per-
petua. E cuius medio fons p'currens totum ne-
mus irrigat. Et s'm mgim i historijs sup Gen.
Paradisus e in principio mudi partis orienta-
lis locus. tam altus q̄ aque diluuij vniuersalis
ipm nõ attigerũt: qz s'm Strabũ et Bedã perti-
nit paradisu vsq; ad globũ lunarem qd̄ tamen
qdam impugnat vt Henricus de Erudicia. Et
aliq̄ quidã. et est locus amenissimus lōgo tractu
terre et maris: et si homo non peccasset deus qui
totum mundũ fecit: et paradisu ampliasset. sic
q̄ omnes homines cõclusisset. Arbores paradi-
si comã nunq; perdunt. Ibiq; Enoch et Helias
vsq; hodie incorrupti perseuerant: vt dicit mgim
in historijs. Et paradisu tante est altitudinis.
q̄ est inaccessibilis s'm Bedam. et tam altus q̄
etheream regionem contingat. et q̄ aque caden-
tes de eo tm̄ faciũt strepitum hominibus in vi-
cino cõmorantibus: vt perdant sensum audit'.
vt dicit Basilius in exameron et sanct' Ambro-
sius. Iste aque sunt que procedunt de vno fon-
te paradisi. et generant quatuor riuos. s. phison
q̄ et ganges dicit'. Beon qui et Nilus. Tigrim
et Eufratẽ. quo ipsi vero quatuor riuu fluant ha-
betur Genes. ij. Et est paradisu s'm Albertum
magnũ: locus temperatissim' libere et arieti pe-
ne suppositus. quia in oriente iuxta torridas zo-
nam. Ideo bis in anno sol pertransit centrũ pa-
radisi. et est ibi aer subtilissimus et incorruptus:
et semper equinoctium: et vterq; polus ibi vide-
tur: ab Helya et Enoch inhabitatur: et arbores
bis ibi in qlibet anno fructificant. quia duplex
est ibi estas. et duplex hyems in anno: et vtrũq;
nostrum solsticiũ e eis profundissima hiems:
et vtrũq; equinoctiũ profundissima estas. Ideo
dicit Marciãnus q̄ in India singulis anis due
sunt estates et fruges bis metũtur. Patet igitur
q̄ est locus altissimus terre. Secretissimus. Te-
peratissimus. Amenissimus. quia est ibi loci vi-
riditas: florum venustas: flagrantia aromatum
Irriguũ fontium. Ambrositas arborũ. Aber-
tas fructuũ: Cantus auũ. Quinto locus ordi-
natissimus. Sexto fertilissimus. ideo bene ort'
omniũ deliciarum dicitur.

Fecit quoq; deus ad ornatum et decorem
paradisi triplex genus lignoꝝ s'm ysidio.
et Augusti. de ciuitate dei. Vnu ad suste-
tationem vite per nutrimentum: de quo dedit p̄-
ceptum affirmatiũ dicens. Gen. ij. ex omni li-
gno paradisi comede. Aliud fuit ad pbatõnez
obedientie. s. lignum sciẽtie boni et mali: de quo
dedit pceptum negatiũ dicens. de ligno autẽ
sciẽtie boni et mali ne comedas. quod tamẽ nõ
seruarunt nostri parentes primi. Ideo gustato
pomo aperti sunt oculi eozum. s. ad concupiscẽ-
dum seinuicem. ad quod ante non patebant s'm
Augusti. ibidem in glosa. non q̄ ante ceci erant
sicut quidã false imaginati sunt. Et cognito pru-

ritu carnis et libidinis in se. et se esse gratia spo-
liatos consuerũt perisomata id est succintoria si-
ue bracas de folijs ficus vt sic se cooperirẽt et de-
fenderent. Non tamen est intelligendum q̄ pec-
catum Ade et Eue fuit ex parte fructus illius li-
gni vel esus eiusdem vt dicit Augusti. de ciuita-
te dei. sed ratione affectus inordinati preponen-
tis se diuine iussioni: quia aliud e prohibitum:
quia pctm et malũ sicut homicidiũ furtũ et men-
daciũ. Aliud vò est pctm ex eo: quia e phibitũ
sic fuit hic. Comestor dicit q̄ lignũ sciẽtie bo-
ni et mali dictũ est ex eo. q̄ ex eius comestõne se-
cutũ est: qz senserũt statim post comestõnem ma-
lum egritudinis et imbecillitatis ac rebellionis
carnis cõtra rationem. et sic ceperũt cognoscere
bonũ sanitatis firmitatis obedientie ac malum
infirmutatis egritudinis imbecillitatis ac inobe-
dientie. sicut medicus melius nouit morbos cũ
non solum infirmos visitat sed cum ipse infirma-
tur. Nam quod prius nouit per sciẽtiã: postea
discit per experientiam. Naz dulcia non meminit
qui nuq; gustauit amara et econuerso. Tercium
fuit lignum in paradiso nobilius alijs. s. lignũ
vite et hoc tripliciter. Primo ppter effectum. qz
dabat se comedenti causam immortalitatis et p-
hibebat causas infirmitatis et imbecillitatis: nõ
tamẽ virtute naturali pure: s̄ magis gratuite p-
pter virtutẽ anime obedientis deo: que erat im-
mortalitatis causa principalis ipsius corporis
s'm Tho. in scripto secũdi senten. quia quotiẽs
homo fuisset infirmatus de isto ligno sumpsisset
et sanitati datus fuisset: et hoc sic cõtinuasset vs-
q; dum numerus electoꝝ completus fuisset.
tunc omnes simul in celum rapti fuissent. Secũdo
ppter situm: quia situm erat i medio paradisi q̄-
si preciosius et dignius oim. sicut cor animalis
in medio corporis ponitur: et quod totum cor-
pus viuificat figurans crucem christi viuifican-
tis totũ mundũ et trahentis ad se omnia. Job.
xij. Tercio ppter sacramentũ s'm Augu. vbi sup
vbi dicit q̄ per lignũ sciẽtie boni et mali signi-
ficatur liberẽ voluntatis arbitriũ. per lignũ vò vi-
te xps significat. Ezech. xxxi. Omne lignũ padi-
si n̄ e assilatu illi. qz Cat. iij. Emissiões tue pa-
disus maloz punicoꝝ cũ pomoz fructibus.

Nuus aut loci post pctm hois adit' iter
clusus est: sepius em vndiq; rubea flã
mea id est muro igneo accinct' ita vt ei'
cũ celo pene iugat' incendiũ. Cherubin q̄s. i. an-
geloz psidiũ arcendis spiritib' malis sup rum-
phee flagrantia ordinatu e: vt hoies flãme: ange-
gelos vò malos angeli boni sbmoueant ne cui
carni vl' spui trãsgressiõis aditus paradisi pateat.
Hec ille.

Duplex fuit cã immortalitat' hois i statu ino-
cẽtie. s. intrinseca q̄ erat vis p̄tẽtiua ipsi' aime et
hec a deo. Alia extrinseca. s. esus ligni. Istud etiã
lignũ vitã longeuã dedisset homi post pctm s'm
Aug. i li. de q̄stõib' no. et ve. test. s̄ hoĩ gust' ei'
phibit' fuit post pctm. iõ d̄ gen. iij. Ipsi age-
gelis videte ne forte Adam sumat de ligno vite
et viuat ieternũ. i. valde diu. Concor. s. Tho. i.
parte. q. xcviij. arti. iij. Et Alex. ij. pte summe.
q. xiiij. ar. xx.

Adā vir scūsus cūcti dieb' vite sue pphie
 spū claruit: pñias magnā ac diuturnā se/
 cit filijs suis pcepta iusticie ddit: papiēs
 vt a psortio cayn ac filiorū ei' oīno abstinerent.
 nec cū eis mīmonia iūgerēt. **H**ic p̄m' nī parēs
 vno pctō a paradiso nos expulit: s̄ sc̄tā p̄uersatōe
 sua ac pñia sua exm̄ nobis dedit ad regni celest̄
 gaudia remeādi: q̄ at̄ h̄ n̄ seq̄t̄ de ip̄o iuste cōq̄ri
 nō poterit. **C**omestoz diē. **A**dā geūisse. 30. fi
 lios ⁊ totidē filias p̄ter cayn ⁊ abel. adā fuit p̄r
 ⁊ socer cayn qz cayn f̄xit mīmoniu cū calmana
 sorore sua. **A**ugul. **A**dā vō mortu' ē h̄ns ānos
 nō gētos ⁊. xxx. vt dī i ymagie mūdi. postqz ge
 nuit. xxx. filios ⁊c. ⁊ sepult' ē i loco caluarie cir/
 ca hierlm: vbi postqz aliq̄diu req̄euit. trāslatū ē

Adā itaqz ⁊ **E**ua p̄mū oīm p̄rētes. xxx. sup̄ nōgentos vixere ānos. ⁊ p̄ter **C**ayn **A**bel ⁊ **S**eth cū
 sorozibus suis q̄s scriptura cōmemorat. xxx. alios genuerat filios. **B**emū qz infirmitate coreptus
Seth filio atz alijs interdixit ne ei' filij cū filijs cayn p̄m̄iscerēt. **I**llū p̄ oleo mie ipetrādo ad para/
 disum vt aiunt: transmīsit tandē deficiēs in **E**bron sepelitur. **S**ūt tñ q̄ dicūt eū i caluarie loco sepultū fuisse

corp' ei' i ebrō i terrā de q̄ sumpt' ē: cui snie concor
 dat **A**thanas' ⁊ docto. hebzei. qz puenit vt ibi cor/
 pus suuz xp̄us exponeret morti: vbi caput generis
 humani fuit corruptū: ⁊ vbi seminata est corruptio
 ibiqz incorruptō ozietur: quaten' sic medicina mor
 bo cor̄nderet. **J**obes tñ in f̄riū sonat vt patet.

Augustinus. xiiij. de ciuitate dei. humanū ge
 nus iteo ex vno homine deus instituit vt cō
 mēdaret qz ei grata sit in pluribus vntas.
 que consideratio multuz electis prodest: sanctis an
 gelis in eterna pace sociādis: verū tāta inmanitate
 peccādi defecerūt hoies vt tuti' atz pacati' iter se be
 stie viuerēt. **N**eqz. n. vnqz inter se leones aut iter se
 dracōes q̄lia hoies bella gesserāt. vinculū cōcordie
 diligit: deus.

Abel secundus filius Ade natus est anno .30. Ade cū sorore delbora. Iste abel primus martyr eccliam inchoavit qz i grā z iusticia pmasit. Si ei ab Adā ichoata fuisset nō foret cōtinua. Hūc at iustū z sc̄m p̄mōzāt euāgelia Qui ab ineūte etate iusticiā colere z deū timere didicit. Cui⁹ p̄uersatio pastoralis erat: z de oib⁹ p̄micias deo offerebat. Et p̄pterea de⁹ ad eius sacrificia respiciēs. z ei⁹ oblatōes gr̄am h̄ret germāo p̄nte. q̄ vi so vult⁹ cayn p̄ pfusiōe p̄cidit et iuidie sti mulo fauci⁹ cayn i eū p̄surrexit ac iterfec. Qui celestē citatē p̄m⁹ p̄didit. Et ip̄i⁹ ci uem se p̄mū p̄stituit Centenario z eo amplius Abel mortuo. Adā post centesimū annū Seth genuit filium.

Adam

grin⁹ h̄ p̄uersat⁹. qz gr̄a p̄destinat⁹ ciuis sursum erat. deniq; vt citas dei sue aduersarie coopatōe clarescat. aliq̄ facta reproborum comemorare necesse fuit.

Ayn p̄riogem̄ ade z eue cū sorore sua calmana nat⁹ ē āno ade. xv. i agro daniaseno. Hic prim⁹ a grozū cultoz fuisse phibet cupidissim⁹ qdē z aliene felicitatis ipatiētissim⁹ ac scelerat⁹ dolens mūera sua reprobata a deo et mūera fr̄is sui accepta mot⁹ iuidia fr̄em suū ductus i agrū iterfecit. p̄pter qd̄ a deo p̄uit⁹ fuit vt oib⁹ dieb⁹ vite sue eet vag⁹ z pfug⁹ sup terrā. Eūq; cayn p̄fect⁹ eet senio z iter fructa aliq̄ sederet a p̄nepote suo lamech q̄ senectutē vicio cec⁹ fact⁹ dū venatōi isistēt pueri ductoz⁹ suasn credēs cayn feraz sagitta occisus fuit.

Ras plimas d̄rsoz regū gētuz aut opm magnifioz: aut p̄sonaz sublimiū h̄icidē ānotauit: q̄b⁹ vtut⁹ astronomi

Seth o elbora

Enos

Laynan

i suis calculatōib⁹ ab adā vsq; ad alphonsum. Et nō q̄ era ē t̄ps famosus alicuius gēris vel secte incipiēs ab aliq̄ effectu q̄ ē nōbilis bonitatē vel malicie z vulgariter p̄t dici datū: iuxta qd̄ publice p̄scriptōes sūt. An̄ z sc̄us leo hui⁹ nois p̄m⁹ fr̄eq̄nter h̄ termino era vtut⁹ in Epistolis suis.

Enos filius Seth nat⁹ ē āno Seth .ccv. anno vō mūdi. 455. fm. lxx. fm heb. 255. āni vite eius. 905. Iste enos in cepit inuocare nomē d̄ni forte per aliqua deprecatoria verba que inuenit.

Aynā filius Enos natus ē āno patris sui. xc. Mūdi vō fm. lxx. 625. fm heb. .ccc. xxv. āni vite ei⁹ extiterūt 910.

In linea iustoz tres notāt celestib⁹ decorati. P̄rio enos q̄ primo nomen dei inuocauit. Secundo Enoch q̄ cū deo ambulauit: z trāslatus ē in paradysus. Tercio Noe q̄ p̄fectus fuit in generatōibus suis humanū genus saluauit ab aq̄s diluuij. In linea vō pctōz tres decorantur terrestribus. P̄rimo Iabel qui fuit pater habitantium in tentorijs atq; pastozum. Secundo Jubal qui fuit pater canentū in Cithara z organo. Tercio Tubalchayn qui fuit malleator in cūcta op̄era eris.

Ano .cxxx. fm heb. Sc̄dm lxx. iter p̄tes. .ccxxx. Adaz genuit seth q̄ fuit terci⁹ fili⁹ ade z nat⁹ ē āno p̄ris sui .cxxx. inchoate fm he. ve. h̄ ē āno m̄di. i 30. cōpleto vixit at̄ ānis. 912. Iste seth nat⁹ est 230. āno ad. qz. c. moyses p̄termisit q̄b⁹ luxit filiū suū abel i valle ploratōnis p̄pe ebzō. ipe ec̄ p̄ oleo mie ipetrādo paradysus adiit. In his duob⁹ primis filijs Ade. s. Cayn z abel ortū h̄uerit due ciuitates fm Aug. i 4. li. d̄ ci. dei. fecerūt itaq; duo amores duas ciuitates. terrenam. s. amor sui vsq; ad p̄tēptū dei. Celestes vō amor dei vsq; ad p̄tēptū sui deniq; illa i seip̄a: h̄ in d̄no gl̄iat. Illa q̄rit ab homib⁹ gl̄iam. h̄ic at̄ de⁹ p̄scie test̄ maxia ē gl̄ia. ad illā p̄tinet cayn q̄ p̄mo nat⁹ ē z citatē p̄didit. Ad istā p̄tinz abel. q̄ sc̄do nat⁹ ē z tāq; pe

Enoch filius Cayn quottus sit in numero yn ciuitate pdidit appellās eā noie ei? Eno/ chā quā z sua ple repletā vidit. dicit em Jo seph. Qd chayn rapinis z violentijs opes cōgregās filios suos ad latrocinia icitabat. Timēsq; eos q̄s ledebat filios suos in citate recollegit. Absurdū tñ nō ē fm augus. xv. de ciui. dei. q̄ cayn edificauit citatē cuz vix q̄tu/ or viros scriptura dicat tūc fuisse. qz nō oēs nūeravit q̄ tūc eē poterant: s̄ illos tñ noiare nccē putauit q̄s suscepti opis rō postulauit. Adā per cayn sceleratum vnderario numero finif q̄ pctm signi/ ficat z ipe numer⁹ femia claudif a q̄ sexu factus ē inicium pcti.

Enoch

Nota q̄ omnes artes vel scientie seculares liberales siue mechanicē vl' phisice huma ne curiositati debuiētes a fi lijs lamech legūf inuēte z sic filij adulterini p̄mū sbri liozes alijs fuerūt: z qz tie bant futuz piclm diluuij z ignis Jo tubalcain. easdē artes i duab⁹ colūnis scul/ psit. Una latericia z alia marmorea colūna lapidea adhuc manet i terra syriaz vt. s. si p̄structa laterib⁹ ab imbrī b⁹ exterminaret lapidea pmanēs p̄beret hoib⁹ sc̄pta cognoscere. Yrath filius Enoch

Matusalem Enoch fili⁹ cētēsimō ei z octu agesimoseptio an no nat⁹ lamech fi/ liū hūit q̄ nato du os z octoginta su pra septigētos su/ peruixit ānos. Et sic Matusalē diu/ ti⁹ vixisse ferūt oī/ b⁹ q̄s scriptura cō memorat.

Matusalem

Malaleel fili⁹ yrath

Malaleel cen/ tus sexagita/ q̄nq; h̄ns etatis ānos genuit filiū ia reh quo nato postea septingētos et triginta annis supuixit.

Ada

Lamech

Sella

Lōcupia oculoruz

Lamech primus bigamias Lintroduxit habens duas vxores p̄ illd qd dictū fuit ab Adā spū p̄phe tico: erūt duo i carnevna. q̄ viri. i. ca yn iter fructea tacētē sagitta iterfecit adolefcētēq; eū ducētē arcu pcussim occidit. Puit⁹ ē igr̄ p̄pter occasionem cai septuagies septies qz septuagita z. vij. aie d̄ eo egressē i diluuiō p̄iēt.

Lamech et selle secunde vxoris sue artē ferrareā prim⁹ in/ uēit: res bellicas exercuit scul pturas i metallis in libidinez oculoruz fabricauit sumens ex exemplum a natura ex opere fruticum sicut frater suus Tu bal ad voluptatem aurū con sonantias excogitauit.

Lamech ex vxore Ada icēpit pdē tētoria pasto ralia portatilia ad mutādū pascua p gregib⁹ nutriēdis nil nisi p̄iugiū car nale meditās z pascuavētr̄. h̄ fm cō mestorē greges ordiāuit z caracter/ b⁹ distinxit sepauitq; fm genera gre ges ouū a gregib⁹ edoz z fm qlita/ tē vnicolozes a grege spsi velleris: z fm etatē aniclos a maturiorib⁹ z cō missuras cert̄ t̄pib⁹ faciēdas itellexit

Lōcupia aurium

Lamech Tubal fili⁹ Lamech Lex vxore Ada hic d̄r pa ter canentū i cythara z orga no qz musicā inuenisse d̄r nō tñ instra musicalia adiuuenit fm mestorē q̄ postea lōge i/ uēta referūt s̄ p̄sonātiās iue/ nit vt labor pastoral quē fra ter su⁹ iabel p̄mauit i deliti/ as vteref z in delicijs exerce ref: postea tñ mlti adiuenerūt p̄sonātiās melodiaz z diuer sa instra musicalia sic moises de sonitu aq̄z d̄r armonias p pēdisse. Sūt tñ q̄ dicāt qz ar/ chades poplī p calamos bre ues z lōgos p̄mi excogitauē runt cantum: laercius vero id repertū dicit tempore pitha/ gore philosophi.

Lōcupia carnis

Nema filia Lamech ex Sella soroz Tubalcayn artem varie diuerseq; texture inuenit: lanam et linuz in fila traxit z pannū texuit p̄pter le uitatem. Mas antea pellibus bestiarum vtebantur.

Jabel

Tubal

Tubalcai Poema

Malaleel filius caynan q̄ plantatio dei interpretatur in linea xpi natus est anno patris sui. 75. anno v̄o mudi fm̄ Hebre. 470. fm̄ lxx. 760. obiit habens annos octingentos. 95. Dicit Aug. 15. de ciui. dei. q̄ plures āte diluuiū nongentos annos attigerunt nemo tamen ad mille peruenit: q̄ plixitas etatis fuit per miraculū diuinū ad multiplicandū genus humanū z ad sciētiarū principia inuenienda. Tum etiā sc̄dm naturam: qz homines erant melioris cōplexionis z maioris vigorositatis. Nā habebāt tunc multa maiora ossa quidē homines q̄ nunc. Unde allegans Plinium dicit. q̄nto magis p̄terit seculi cursus: tāto minora corpa fert natura: ne etiā magnitudo gigantorū videat ali cui incredibilis testatur sacra historia dicens se vidisse molarem dentem: de q̄ cētum dentes sc̄dm modulum nostre fieri potuissent. Dixitq; August. 12. q̄ nullo modo audiendi sunt illi qui dicūt tante fuisse breuitatis illos annos: q̄ deces de illis faciunt vnum de nostris: atq; nongentos tantū. 90. Nam dicit Plinius ad huc sunt gentes q̄. cc. annis viuūt.

Jareth filius Malaleel qui interpretatur descendens siue roborans v̄l sa porans natus ē anno patris sui. lxx. supra centesimus Gen. v. mudi v̄o dcc. lx. sc̄dm he. ve. s̄ sc̄dm. lxx. interpretes. 976. vixit autem nongentos z sexaginta duos. Dicit Augusti. q̄ multi sunt geniti ante diluuiū de seth z etiā cayn quos tamen scriptura festine trāscurit: vt veniat ad noe vbi ambarum genealogiarū z ciuitatū dei z diaboli discretio concretioq; numeraret z ad Abrahā cui facta est repromissio de christo nascituro qui ē alpha z o: Apocalip. i. p̄pter quod scriptura sacra quosdam p̄memorat. nec omnes isti primogeniti q̄s scriptura nominat vt cayn cognouit vxorem suam z genuit Enoch. nō est conseq̄ues q̄ Enoch fuit eius primogenitus. z sic de alijs. Huius v̄o tempe filij seth viri optimi in p̄ceptis patris cum simplicitate cordis perseuerantes a filijs Caym pessimis quidem in omnē luxum prolapsis multa mala passi sunt.

Enoch filius Jareth natus est anno patris sui. c. lxx. Gen. v. mudi vero 1022. sc̄dm he. ve. s̄ fm̄. lxx. 1122. Anni vite ei⁹ fuere. 365. Iste enoch septimus ab Adam deo placuit z translatus est in paradysus: z septima requies p̄dicatur ad quas trāsfertur omnis qui tanq; sexta die etate seculi christi aduentu formatur. viuūt aut in paradiso in corporis z spūs tranquillitate cū helya vsq; ad tempus anti xpi exituri ad fidei defensionem. Postremo martyrio coronandi. hūc iudas apostolus in epistola sua nonnulla scripsisse refert: q̄ ab antiquitate susceptę fidei a patribus refutata sunt.

Matusalem filius Enoch natus est anno patris sui. lxxvij. mundi vero fm̄ lxx. 1287. Anni quibus vixit fuere. 969. Iste Matusalem antiquissim⁹ fuit omnium quos scriptura p̄memorat. De annis autē eius diuerse sunt opiniones. fm̄ lxx. interptus computationem vixisset. 14. annis post diluuium. Sed non legitur fuisse in archa noe. Hiero. v̄o asserit: q̄ eodē āno diluuij mortuus sit. Septemq; diebus ante diluuium sepultus. Quidam v̄o eum cum patre suo Enoch trāslatum fuisse volunt: z diluuiū p̄terisse putabant causante hoc diuersitate codicū nostrorū z hebreorū: fm̄ August. z Rab. z ysi. qui omnes dicunt eum absq; omni ambiguo non vixisse. 14. annis post diluuium cum ibi tātū. viij. anime salue fiebant.

Lamech filius Matusalem natus est āno p̄ris sui fm̄ textum nostrū Gn. v. clxxvij. anno vero mundi fm̄ lxx. 1454. vixit autez annis. 777. Iste lamech cum esset annorum. 172. genuit Noe quem cum genuisset dixit. Iste. s̄. Noe consolabitur nos a laboribus manū nostrarum in terra cui male dixit dominus. Et genuit preter Noe filios z filias. Et cuz vixisset septingētos z septuagintaseptem annos tradidit principatum Noe filio suo z mortuus est. Eo quidem tempore gigantes erant super terram: viri utiq; famosi z incredibilibus potentie scientes bellum.

Linea Christi

Malaleel

Jareth

Enoch

Matusalem

Lamech

Secunda etas mūdi principiū a Noe habuit post diluuiū: qđ fuit vniuersale p totū Anno sexcē
 tesimo vite Noe a pncipio aut mundi fm he. Millesimosexingentesimoquinquagesimosexto.
 Sed fm. lxx. interptes quos Beda et yfido. approbāt Bis mille ducenti z. xliij. z durat vsqz
 ad abrahā fm he. 292. annis. Sed fm. lxx. 842. annis. Ante diluuiū vō p. 100. annos
 Dominus apparuit Noe id ē quingentesimo anno vite Noe.

Noe diuini honoris et iusticie amator fi-
 lius Lamech. ingenio mitis z integer in-
 uenit grām coram dño. Cū cogitatio ho-
 minū pna erat ad malū. Dñi tpe omnes in viam
 rectā deducere satagebat. Cūqz instaret finis vni-
 uerse carnis precepit ei dñs vt faceret arcam de li-
 gnis leuigatis bituminatā intus et extra. que sit
 trecētoꝝ cubitoꝝ geometroꝝ longitudinis. Oro-
 sius z post eū Augusti. z Hugo. Cubitū geome-
 tricū sex cubitos vsuales facere dicūt: quā pticas
 noīant. Sit itaqz trecētoꝝ pticaz lōgitudis: qñ-
 q̄ginta latitudinis z triginta altitudinis. i. a fun-
 do vsqz ad tabulatū sb tignis. Et i cubito cōsum-
 mab illā. In q̄ māsiūculas cenācla fenestrā z osti-
 um i latere deorsum facies. Noe igif post cētus z
 xx. ānos ad arcā fabricatā. q̄ p solatio vite erant
 necēria cōportauit. Cūctoꝝqz aīaliū ad suādū ge-
 nus eoz masculos sil z feminas piter introduxit.
 Ipse deniqz z filij ei⁹ vxoz z vxozes filioꝝ primo
 die mēb april ingressus ē. Facto diluuiū cuz dñs
 oēm carnē deleuit. Noe cū suis saluat⁹ ē. Stetit
 qz arca sup altissimos mōtes armenie. Qui loc⁹
 egressoꝝ vocat. Egressi deo grās egerūt. Et alta-
 re facto: deo sacrificabant.

De signū federis qđ dō inter me et vos z ad
 omnē animā. Dñ. ix.

Arcus pluuiialis siue Iris licet dicatur hñe sex
 vel quatuor colores. tñ duos colores pncipa-
 liter habet. q̄ duo iudicia repñtant. aq̄us diluuius
 pteritū figurat ne ampli⁹ timeat. igneus futurū iu-
 diciū signat per ignem vt certitudinaliter expectet
 Illo diluuij Anno prima seculi etas termiata ē
 ab Adā vsqz ad diluuiū inclusive. Etas sc̄da ince-
 pit q̄ z ad abrahe natiuitatē vsqz perdurat.
Noe vna cū filijs z vxore ac filioꝝ vxozib⁹ ex
 archa egresso: p̄festim altare edificatoꝝ cūcti
 pecoꝝib⁹ volatilib⁹qz mūdis bolocausta dño ob-
 tulit. Et ei⁹ odorē suauitat⁹ odorat⁹ est dñs. Pro-
 pter qđ eidem dñs benedixit ac filijs suis dicens.

Crescite et multiplicamini. Indeque terra ad propria naturam reuersa Noe ceperit vir agricola esse. et exercere terram: et cuncta animantia ad pascua emisit. Cuius (ut aiunt) hircum caprarum in coricum cilicie montem emisisset: ibidem lambruscas comedens: inebriatus est: et reliqua animantia cornibus petere cepit. Hoc Noe cooperio: lambruscum virtutem agnouit. confestimque ipsam sanguine leonis porci agnique et Symie addito inseruit: at lambrusca in bona vinea inserta: fructum fecit perfectum et vindemiauit eum. Et ad usum Noe vino deducto sacrificas fecit conuiuium magnum. Inebriatus autem ex illo statim tanquam agnus in sopore resolutus est nudatus inhoneste iacebat: vidensque Cham eius filius (videlicet patris Chanaan) patris verenda nudata et vestigio irridendum fratribus nuntiavit et ostendit. At Sem et Japhet audientes: filiali pietate in patrem commoti palliis imposuerunt humeris suis retrosum incedentes: patris verenda operuere. Eorum quippe facies verso erant: ne scilicet patris virilia viderent. Quod dum Noe sensisset alijs quidem filijs felicitatem optauit. Cham vero propter cognitionem sui non quidem maledixit: sed eius plura. Noe vero cum vixisset post diluuium trecentis et quinquaginta annis: quod quidem tempus feliciter egit: cum compleisset annos nonagesimos quinquaginta mortuus est. Preter autem Sem Cham et Japhet atque ionicum filios: aliosque post diluuium genuit filios et filias. videlicetque ex filijs filiorum: et ex filiorum filijs ad multas usque generationes.

Monstruosorum quoque multa hominum genera post linguarum varietatem a deo factam varijs in locis producta fuisse commemorantur. Deus enim ipse cum sciret quarum partium similitudine vel diuersitate pretereretur pulchritudinem vniuersi: etiam monstruosos homines in mundum producere voluit. Quibus quidam dicuntur reperti quod in media fronte vnum tantum habent oculum: qui monoculi appellatur. Alios statura esse cubitales: quos pigmeos greci vocant: qui per annum octauum viuendo non excedunt. Huius propter Plinio. vii. naturalis historie testate tenentes motana indie: vicina tamen oceano salubri celo semper vernate habent singulare bellum contra grues: teste Homero: horum mulieres Soli nus anno quanto parere dicunt: et octavo senescere: fama est insidetes arietum caprarum dorsis armatos sagittis veris tempore vniuerso agmine ad mare descendere et oua pullosque earum alitum consumere. Casas eorum luto pennisque et ouorum putationibus constructi. Aristoteles in cavernis viuere pigmeos tradit. Item getes alie sunt in quibus singuli singula crura in pedibus maximis habent non flectentes poplitem: et tamen mirabilis celeritatis quos scio pedas vocant. Huius etiam Plinio ubi supra testate per estiuum tempus in terra supini iacentes pedes se umbra protegunt: vnum et inditum nomen habent. Hos idem Plinius in desertis indie partibus habitare dicit. Quosdam alios sine ceruice habentes oculos in humeris. Quosdam alios cynocephalos quorum canina capita. Et alia diuersa genera monstruosorum que in sequentibus patebunt. Cum multi reperiuntur hominum fetus ab visitato cursu nature exorbitantes: qui tamen non obmittendi in historijs ducuntur maxime longius

a mari degentes in quibus prodigiosa aliqua et incredibilia multis visum iri haud dubitamus. Quis enim ethiopes antequam cerneret crederet: Aut cui non miraculo est cum primo in noticiam venit: Quam multa fieri non posse (propter quod facta sunt) iudicatur Nature vero res vis atque maiestas in omnibus momentis fide caret: si quis modo partes eius ac non totam complectatur animo. Ideo ad auctores fides relegabimus: Adhuc ne sit fastidium grecos auscultari qui maiore diligentia et vetustiore cura de his scripserunt. Ferunt etiam scytharum genera ad septentrionem haud procul ab ipso aequilonis ex ortu specuque eius dicto quem locum geslithron appellant: producit arimaspi quos ut in folio sequenti patebit vno oculo in fronte media insignes. Quibus assidue bellum esse circa metalla cum griphis ferarum volucrum genere. multi sunt maxime illustres herodotus et aristoteles. peronesius scribit: super alios autem antropophagos scythas in quibusdam valle magnum timant motus regio est que vocatur abarimon. In qua siluestres viuunt homines auersis post crura plantis eximie velocitatis passim cum feris vagantes hos in alio non spirare celo. Ideoque ad finitimos reges non perhiberi. Neque ad alexandrum magnum pertractos beton itinere eius mensura perdidit. Precipue tamen india ethiopyaque tractus miraculis scaturit. Maxima in india gignuntur animalia indicio sunt canes gradiores ceteris. Arbores quidem tante periculis traduntur: ut sagittis superari nequeunt. Hec facit vbertas soli temperies celi: aquarum habundantia. arundines vero tante periculis: ut singula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. In monte cui nomen est Mitho homines esse auersis plantis octonos digitos in singulis pedibus habentes auctor est Megasthenes. In multis autem montibus generum hominum capitibus caninis ferarum pellibus velari pro voce latratu edere vnguibus armatum vel natu et aucupio vesci. Cresias scribit in quibusdam gente indie feminas se in vita parere genitosque confestim canescere. Megasthenes gete inter nomadas indos narium loco foramina tantum habent. ad extremos indie fines ab oriente circa fontem gangis Astomorum gete sine ore: corpe toto hirtam: vestiri frondium lanugine: halitu tantum viuente et odore quem naribus trahunt. Nullumque illis cibum nullumque potum. Tantum radicum florumque varios odores siluestrium malorum que secum portant longiore itinere non desit olfactus. Grauiore paulo odore haud difficulter exanimari. Onesticus quibus in locis indie umbra non sint corpora hominum cubitorum quantum et binorum palmorum existere et viuere annos. cxxx. nec senescere. Sicut medio euo mori. Cresias getes ex ijs que appellatur pandore in quallibus sitam. annos ducetos viuere in iumeta candido capillo que in senectute nigrescat. Artemidorus in taprobana insula longissimam vitam sine villo corporis languore traduci. Soritas ab indis arabum flumine determinat. Si nullum alium cibum nouere quam piscium quos vnguibus dissectos sole torreant. atque ita panem ex ijs faciunt: ut refert Clitarcbus. in affrice solitudinibus hominum species obuiue subinde sunt: momentoque euanescent. Hec atque talia ex hominum genere ludibria sibi nobis miracula: ingeniosa fecit natura ad detegendam eius potentiam sequentes gentes inter prodigia ponere libuit.

De hominibus diuersarum formarum dicit Plin. li. viij. ca. ij. Et Aug. li. xvi. de ci. dei. ca. viij. Et Isidorus Etibi. li. xi. ca. iij. oia que sequuntur in india. Cenocephali homines sunt canina capita habentes cum latratu loquuntur aucupio viuunt. ut dicit Plin. qui omnes vescuntur pellibus animalium.

Cyclopes in India unum oculum habent in fronte super nasum huiusmodi solas ferarum carnes comedunt. Ideo agriofagite vocantur supra nasomonas confinesque illorum homines esse: utriusque nature inter se vicibus coeunt. Calliphanes tradit Aristoteles adicit dextram manum ipsi virilem leuam muliebrem esse quo bermo froditas appellamus.

Ferunt certi ab orientis parte intima esse homines sine naribus: facie plana equi totius corporis planicie. Alios superiore labro orbas. alios sine linguis et alijs cometa ora esse modico foramine calamis auenarum potum haurientes.

Item homines habentes labium inferius. ita magnam ut totam faciem contegant labio dormientes.

Item alij sine linguis nutu loquentes siue motu ut monachi.

Pannothi in scythia aures tam magnas habent. ut contegant totum corpus.

Artabrite in ethiopia pueri ambulat ut pecora. et alij qui viuunt per annos. xl. quem nullus supgreditur.

Satiri homunciones sunt aduncis naribus cornua in frontibus habent et caprarum pedibus similes quale in solitudine sanctus Antonius abbas vidit.

In ethiopia occidentali sunt unipedes uno pede latissimo tam veloces ut bestias insequantur.

In Scythia bipedes sunt humanam formam equos pedes habentes.

In affrica familias quasdam effascinatium Isigonus et Memphodorus tradunt quarum laudatione intereat perbata. arefcant arbores: emoziantur infantes. esse eiusdem generis in tribalis et illirij adicit Isigonus qui visu quoque effascinant iratis precipue oculis: quod eorum malum facilius sentire puberes notabili esse quam puellas binas in oculis singulis habeant.

Item homines. v. cubitorum nunquam infirmi usque ad mortem.

Hec oia scribit Plin. Aug. Isid. Preterea legitur in gestis Alexandri quod in india sunt alij homines sex manibus habentes.

Item homines nudi et pilosi in flumine morantes.

Item homines manibus et pedibus sex digitos habentes.

Item apothami in aquis morantes medij homines et medij caballi.

Item mulieres cum barbis usque ad pectus et capite plano sine crinibus.

In ethiopia occidentali sunt ethiopes. iij. oculos habentes.

In Eriopia sunt homines formosi et collo gruino cum rostris aialium hominum effigies monstriferas circa extremitates gigni mime mirum. Artifici ad formanda corpora effigiesque celandas mobilitate ignea.

Antipodes autem est. i. homines a tria parte terre ubi sol oritur quando occidit nobis aduersa pedibus nostris calcare vestigia nulla ratione credendum est ut ait Aug. 16. de ci. dei. c. 9. In ges tibi pugnae stragis vulgi opinio circumfundi terre homines vndique conuersisque iter se pedibus stare et circum sillem esse celi vntice. Ac sili modo ex quacumque parte media calcari. Cur autem non decidat: miretur et illi nos non decidere: nam enim repugnate: et quo cadat negate ut possint cadere. Nam sic ignis sedes non est nisi in ignibus: aqua nisi in aquis. spiritus nisi in spiritu. Ita terre arcentibus cunctis nisi in se locus non est.

continet vnam partem nostre habitabilis. s. medietatem: alie vo pres. s. affrica z europa aliam medietates sunt sortite. Inter has autem partes ab oceano mare magnu progreditur. easq; intersecat: quapropter si in duas partes orientis z occidentis orbem diuidas in vna erit asia in alia vo affrica z europa. Sic autem diuiserunt post diluuiū filij Noe: inter quos Sem cum posteritate sua asia. Japhet europam: cham affricam possederunt. vt dicit glo. super Gen. x. z super libro Paralippo. primo. Idem dicit Crisostomus Ili torus z Plinius.

O E provincia Asia. Asia ex nomine cuiusdam mulieris est appellata sicut **A**inc. quae apud antiquos imperium tenuit orientis. Habet ista pars provincias multas et regiones. **P**aradisus terrestris locus est in orientis partibus cuius vocabulum ex greco in latinum vertitur ortus. Hebraice eden dicitur quod latine deliciae interpretatur. quod simul iunctum resultat ortus deliciarum. Est enim omni genere ligni et arborum pomiferarum constitutum: habet etiam lignum vite in medio. Non ibi frigus nec estus: sed perpetua aeris temperies. de eius medio fons prorumpens irrigat nemus totus. **D**ividitur autem in quatuor fluminibus patet **S**en. ij. huius loci post partem est aditus interclusus. **I**ndia quae in asia est. ab indo flumine dicta est quae ex parte occidentali clauditur. Hec a meridiano mari per recta usque ad ortus solis: et a septentrione usque ad montes caucasum peruenit. Habet gentes multas et oppida. Insulam quoque thephanam gemmis et elephantis refertam. **C**risen et arginē auro et argento secundas. **T**ilem quoque arborescens folijs nunquam carentem. habet et fluuios gangem et indum et hypanes illustrantes indos. Terra india fauoris spiritu saluberrima. in anno bis metit fruges: vice hyemis echestias patitur. **S**ignit autem tincti coloris homines. elephantes ingentes. monoceron bestiam id est unicomum. psitachum auem. ebum quoque lignum cinamomum piper et calamum. Mittit quoque ebur lapidesque preciosos. berillos. crisopassos. adamantem. carbunculos. ligures. margaritas et uniones. quibus nobilius feminarum ardet ambicio. **I**bi etiam sunt montes aurei quos adire propter dracones et gryphos et immensorum hominum monstrum est impossibile. **S**olinus dicit. diu credita esse tertia pars terrarum. **I**ndiam liber per ingressus est utpote quae indis subactis primus omnium triumphauit. **S**unt et aliae prouinciae multae in asia: et reges videlicet **P**arthis. **A**ssiris. **M**ediam **P**ersiam. **M**esopotamiam **B**abilonem nomen est in qua est urbs babilon a qua nuncupata est urbs tam nobilis ut caldea et assiria et mesopotamia in eius nomen aliquando transferuntur. **A**rabia prouincia sic est appellata. i. sacra. sic interpretata eo quod thurisferos habeat odores. **M**irra et **C**inamum ibi habent. **E**t ibi nascitur fenix. **I**psa etiam dicitur **S**abba. **S**iria habet in se plures prouincias. scilicet **C**omagenam **P**heniciam et **p**alestinam. cuius pars est **J**udea. absque sarracenis et nabucheis. **I**n phenicia est thirus ad quam ysaias loquitur. **J**udea ex nomine iude appellata. scilicet eo quod reges ex illa tribu habuerunt. qui ibi regnauerunt. Hec est palestina regio quae prius chanaan dicta est a filio chanaan sive ex chananeorum gentibus quibus expulsis iudei eam domino concedente possederunt. **I**n medio autem iudee ciuitas hierosolima. Terra est variarum operum diues frugibus fertilis aquis illustris. balsami opima. **S**amaria regio est palestinae in qua ciuitas principalis etiam dicitur **S**amaria ubi coniter tenuerunt sedes regni reges israel. sicut in hierosolima reges iudee. Hec est media inter prouinciam iudee et prouinciam galilee: similis est terra iudee in bonitate. **G**alilea prouincia etiam palestinae. Et est duplex. scilicet superior et inferior. **P**entapolis regio est in confinio arabiae et palestinae: quinque ciuitatum **S**odome etc.

celesti igne consumptarum. **N**abathea a filio ysrahel nominata iacet inter iudeam et arabiam. **E**gyptus. quae prius dicitur esse: ab egypto danay fratre postea ibi regnante nomen accepit regio celi ymbribus insueta: et pluuiarum ignara. Nilus solus eam circumfluens irrigat: et inundatione sua secundat adeo copiose ut impleat necessarios meribus orbem terre. **S**ythia sicut et gothia magoth a filio Japhet fertur cognominata. **H**ircania dicta est a silua hircania: quae scythiae subiacet. **A**lbania a calore populi sic nominata eo quod albo crine nascantur homines. **A**rmenia vocata est ab armeno iasonis thesalali comite. qui armeniam cepit. **H**yberia regio est asiae prope pontum armeniae. in hac herbe tincture utilis nascuntur. **C**apadocia urbs propria nominata haec est in capite syriae sita. **A**sia minor ab oriente capadocia cingitur: ab alijs partibus mari circumdatur. Et habet prouincias istas bithyniam. frigiā. galatiā. libiā. charias. pampiliam. ysauriā. liciā atque ciliciam. **B**ithunia autem in ponti exordio a bithynio rege nuncupata est. ipsa et maior frigia. **N**icomedia urbs est in ea ubi hamibal fugiens veneni haustu animam spirauit. **G**alatia a priscis gallozum gentibus a quibus extitit occupata. **F**rigia dicta est a frigida europis filia. **H**et dardania a dardano iouis filio dicta est. huius regio troya est quam ex suo nomine appellauit tros troyanorum rex. duae autem sunt frigiae maior et minor. **M**aior frigia smirnam habet. **M**inor vero ylium et lichaoniam. **P**ampilia ciliciae sociatur. **Y**sauria ex situ loci dicitur cognominata. quia undique aperta aurarum flatibus pateat. metropolim urbem seleuciam habet. **C**ilicia a silice quodam nomen traxit matrem urbium habet tarsum. **L**icia autem sic nominatur eo quod ab oriente sit iuncta ciliciae. **I**bi est mons ille mirabilis chymera quae nocturnis estibus ignem exhalat sicut in Sicilia ethna: et in alemania syrickau.

O E alia tertia parte mundi quae dicitur Europa. Europa quippe ab agenor regibus libie filia nomen accepit: quam iupiter ab affrica raptam cretam aduexit: et partem tertiā orbis ab ea denominauit. **I**ncipit a flumine thannai: descendens ad occasum per septentrionalem oceanum usque ad fines hispaniae: pars orientalis et meridiana a ponto consurgens: tota mari coniungitur et in insulas cades finit. **P**rima europe regio est **S**ythia inferior. quae a meothidis paludibus incipit inter danubium et oceanum septentrionalem usque germaniam porrigit. quae terra per barbaras gentes a quibus inhabitatur generaliter barbaria dicitur. **H**uius pars prima alania est: post hanc dacia ubi et gothia: deinde germania ubi plurimam partem Sueui incoluerunt. **G**ermania post **S**ythiam inferiorem a danubio inter rhenum fluuium et oceanum conclusa cingitur. terra diues virium ac populis numerosis et immanibus. **A**nt et propter fecunditatem gignere dicitur populorum germania dicta est. mittit gemmas **C**ristallum et **S**uccinum. duae vero sunt germaniae superior iuxta septentrionalem oceanum. inferior circa rhenum. **P**rouinciae autem quae danubio a barbarico ad mediterraneum mare secludit sunt. prima

messia a messiu puentu vocata: ppter abudantiā.
Post messia pannonia postq; rethie frugib; ferax q; excipit gallia belgica: deinde tracia: tracie tirtas iaphet fili; nomē dedisse phibet. Alij seucia incolaz tracia appellata dixerūt. **H**uic ab oriēte pstatinopol opposita ē: ab occasu macedonia illi sibiacet. cuius regionē olim diuersa rū gentiū ppli mesi; gethe; sarmate scithe z alie natōes incoluerūt. **G**recia a greco rege dicta ē q; cūctā illā regionē incoluit. **S**ūt aut puicie grece plures: z qz pzia ē ab occidēte dalmacia deinde epur; inde elladas: inde thesalia. ide macedonia: inde achaya: z due i mari creta z cicladis. **I**lliric; aut generalr; z ois grecia z dalmacia a delim maria illi; puicie citate dicta est. **E**pir; a pirro achillis filio d; cui; ps chaona ē: q; an mollosa ē dicta: a molloso filio pirri quē ce andromaca hūit. **E**llades dicta ē a rege ellenena deuchalionis z pirri filio: a q; pzi; greci ellenes nūcupati sunt. **I**pa ē z athica ipa est vera grecia. vbi fuit athenas ciuitas mī lraz z pboz nutritrix q; nihil hūit grecia clarius atq; nobilius. **E**llades aut due sunt puicie. s. Boetia sic dicta a boue: ibi thebe pstructe sunt: in q; olim ciuita bella deconauerūt vbi nati sunt apollo z hercules: maior ille theban; peloponēs. scda ps elladis a pelope rege atthice vōta ē. **T**esalia a thesalio rege dicta ē. mltā sunt i thesalia flūia z oppida: iter q; pcipua ē thesalioica ibi ē z mōs pna sus qndā apollini pfect;. In thesalia q; et pzia fuit achillis pmū solidi aurei facti sunt: domāto rū q; eqz vsus primū iuē ē. **M**acedonia a macedo q; fuit deuchalionis nepos mīn; nomē accepit. Postq; ibi accepit pziatū q; pzi; emathia dicebat; q; pfinis ē a septētriōe emathie patria alexandri magni regio venis aureis z argēteis optia. **M**ōs olim; i ea ē ita alt; vt i cacuie ei; nec vēti nec nubes sentiāt. **A**chaia ab acheo rege z vrbs z puicia appellata ē. **H**ec pene isula ē hui; caput ē corithus grece dec; archadia sin; ē achaiē ipa ē z sicaonia a sitione rige a q; z regnū siciomoz ē dcm. hz abeston lapidē q; sel; accessus nūq; extinguit. **P**ānoniā ab alpib; appēninis dicta ē: q; ab ytalica fecernit regio fort; et sololeta. **H**ystria hystre flūi; vōit q; terrā illā ifluit. **I**pe ē danubius: hz at a septētriōe pānoniā. **I**talica olim a grec; pplis occupata mag; grecia nūcupata ē. deide a regi; noie saturnia mox z latinū dicta: eo q; saturn; a ioue sedib; suis pulsus ibi latuerit. Postremo ab ytalo siculoz rege ibi regnate nūcupata ē. terra oib; reb; pulcerra z ferti; pabul; vbrate gūissima: hz lac; venatū. alū nū atz lucernū. Flūios eridanū: tiberim z tepētes fōtib; baias. Signit gēmas sericū: z coral; lū. z liguriū boani q; spētē. ytalica aut z hispania iccirco hesperie dicte sunt. eo q; greci hesper stella nauigēt: z in ytalica et i hispania q; hac rōe discernūt. Aut hesperia solā dic; z significas ytalica: aut ad dis vltimā z signas hispania q; i occidentis ē sine. **T**uscia ps ē ytalica. **U**mbria vō ps tuscie. ymbria vō dcā vt historie narrant: eo q; tpe aq; se cladis ymbrib; supfuerit. Est ei i iugis appēninis sita mōt; in pte ytalice iuxta meridiē. **E**truria ps ē ytalice dcā eo q; ei; fines; tētebāt vsq; ad ripā tiber;. Rome oim fines vni; tū

tiberis ripa tenebāt. **H**ic tuscia Tuscia aut a frequentia sacrificij z thur; dcā ē. illic z auruspiciā dicūt eē inuētā. **A**pulia ē vbi brūdusū quā tholi secuti dyomedem ducē pdiderūt. **C**āpania puincia ytalice hz terras hyeme oī estateq; vnatēs. **E**t sol ibi mitis: gta tēperies: aer pur; z blād;. **G**alla dcā ē a cādoze ppli: gala ei grece latine lac d;. **M**ōtes em; z rigor celi ab ea pte sol ardo rē excludūt: q; sit vt cādoz ppli n; coleret. hāc ab oriēte alpiū iuga tuēt; ab occasu oceanus iccludit a meridie prupta pirenei: a septētriōe rheni fluēta atz germania: cui; initiū belgica finis aq; tania est. **R**egio est gleba vberi ac pabulosa ad vsū aiantiū apta: **F**lūmib; q; z fōtib; irrigua pfusa duob; magnis rheno z rhodano flūibus. **B**elgis at citas ē gallie a q; belgica puicia dcā ē. **C**isalpinā q; citra alpes trāsalpinā q; vltra alpes. **R**etia q; iuxta rhenū. **A**qtania at ab obliq; aq; ligeris flūmīs est appellata. **H**ispania pus ab ybero amne hiberia nūcupata ē: postea ab hispāo hispāiavōta. **I**pa ē z hesperia ab hespero stella occidentali dcā. **S**ita ē at iter galliā z affricā: a septētriōe pireneis mōtib; clausa: a reliq; pti; vndiq; mari clusa. **S**alubritate celi eq; līs oim frugū generib; fecūda gēmaz metallozq; ditissima: iter fluūt eaz flūmīa mag; beth; inne; yber; z tag;. hz puicias sex: **T**arraconensem: **C**arthaginēsem. **L**usitaniā. **G**aliciā. **B**ethicam z trāshreta i regiōe affricę tingitanā. **D**ue sunt aut hispanie: anterior z exterior.

De affrica alia pte tertia mūdi affricaz sic noiatā: q; daz extimat q;si affricā eo q; sit apta celo vl; soli z sine horroze frigoris. Alij affricā dicunt appellari ab vno ex posteris abrahe de cethura nato q; dicit; ē affer. incipit at a finib; egipti pges iuxta meridiē p ethiopiā vsq; ad athlantē mōtē: a septētrionali pte mari mediterraneo claudis; pūcta hz puincias libiā cirenēsem. **P**ethapolim. **B**isantiū. **C**arthaginē. **N**umidiā. **M**auritaniā. **T**ingitanaz. **E**t circa sol ardore ethiopiā. **L**ibia cirenē i pte affricę pima ē a cirene vrbe metropoli. q; ē i ei; finib; nūcupata. **P**etapol; dcā ē a. v. citatib; ibi exntib; magnis. iter q; sunt ptholomaida z bernice sic denaiate a r; gib; suis. **B**ethula ps affricę mediterraneę. **M**auritania d; a mauro q; nomē est grecū: latie sonās nigz. **A**n; a nigredie ppli habitant; dcā est. **T**ingitana a tingi metropolitana illi; puincie citate dcā ē. **H**ec r; gio gignit feras. **S**ymias. **D**racōes. **S**trudōes. z oliz elephātes nūc sola india hos pturit. **S**arramātis ob oppido dcā garrania ibi exnti. **I**bi ē fōs q; friget calore diei. z calet frigore nocti. **E**thiopia dcā ē a calore pploz q; sol vicinitas torret. **E**st ibi ingēs est;. **N**ā q; qd; ibi ē s; meridiano cardie ē: pluri; mas hz gētes d; rso vultu. z mōstruosa spē horribiles ferūq; z spētū mltitudie referta. **I**bi rinocerata bestia z cameleopard;. **B**asilis;. **D**racones igētes ex q; cerebro gēme extrahūt iacict; z crisopassos ibi inueniūt. **E**t ciamomū colligif. **D**ue sunt ethiopie. vna circa ortū sol; altera circa occasū i mauritāia. **E**xtra tres ptes orb; q; rta ē ps trāsoceanū iteriore i meridie q; sol ardo; rib; nob; incognita ē: i cui; finib; antipodes fabulose habitare dicuntur.

Noe patriarcha

Noe filius lamech decim^o ab Adam: cui^o anno sexcentesimo primo hoc anno mundi. **M.** sexcentesimo. lxxij. incepit secunda etas: nat^o e^o anno patris sui cetesimo octogesimo secundo. gn. v. **M.** v. **M.** lvi. iuxta he. ve. s^o fm **Orosiu** Beda^o z. lxx. interp. anno mudi. **M.** dc. xliij. Et interpretat req- es fm ysi. z **Rabanu** vbi sup. Ab eo q^o s^o illo oia retro q^o ueit p diluuiu. **C**he bzei tamen dicu^t q^o idcirco requies interpretatur: quia primus inuenit arte^m ara^m di terram cu animalibus. Ideo d^r **Gen.** v. Ipse consolabitur nos ab operibus Nam prius foderu^t soli homines agru: s^o postq^o animalia arare ceperu^t: fueru^t bofes alleuati: ideo eti^a d^r: q^o **Noe** erat vir agricola.

Memorie comendand^u e^o. q^o de istis trib^o filiis **Noe**. s. sem. cham. z **Japhet** **M**lxxij. getes pcreate sunt. vt pz **Gen.** x. **C**har aut^e gentiu vocabula p^otim m^oaseru^t. ita vt hodieq^o appareat. **A**nde fuerint deriuata: sicut ex **assur** **assyri**: z ex **heber** **hebrei**: partim tepis vetustate mutata sunt: ita vt vix hoies doctissimi antiq^ossimas pscrutates historias. **C**ha. 2. fili^o noe **Cathasua** vxor ei^o nec oim s^o aliq^o ex istis origine ge^otiu repire potueru^t. Et si oia pside^o rent pla mutata q^o manentia noia apparent.

Iste **Jonichus** fuit q^ortus fili^o **Lus** **Noe** natus est tercio anno post diluuiu de quo **Moyses** tacet. **S**apiens primo astronomia inue^o nit. z qdam futura p^ouidit z maxime de ortu q^otuor regno^o z eorum occasu. **C**uq^o p^o dedisset ei munera iuit in terra **Ethan** z habitauit ibi

gent^e p^ostitu^oes. **H**ec eu^o **Etiopolis**. i. solis terra e^o ad qua nonnulli filio^o **Japhet** viri clarissimi ac cedentes ciuitatem ipsi **Jonicho** extruxere. **H**ic fer^o c^osiliu^o dedisse **Nemroth** quo^o regnare possz

fuit aut^e vir ingenio eminentissimus z astronom^o permaximus. qui oim sider^o cursus z stellaz habitudines cotemplatus fuit. **Q**ua qdem discipli^o na vt dictu^o est ortu^o piter z occasum q^otuor regno^o p^oncipaliu^o p^ouidit z do^o cuit. **H**uic aut^e mortuo **cosdron** ei^o filius successit.

Chus fili^o **cha** a q^o: vt **Josepho** in primo antiq^oratu^o libro placet: **Ethi** **opes** fuere. **H**ij p^omu^o a semetipis z ab asianis **chusei** vocabant^o. **I**n de **Ethiopes**. z a qbus **ethiopia** regia hec puincia in **Mauritanie** finib^o e^o. **I**n q^o vaste sunt solitudines orientem versus.

Chanaan primus filius **cham** a q^o **chananei** z **hu**. xi. filios q^o possederu^t terra **chananeoru** q^o nuc terra d^r p^omissionis q^o nuc **Iu** **dea** nucupat^o z ab eo **chananea**. **Sydon** a q^o **sydonij**. **Ethe** a q^o **ethei**. Et **Iebuseus** a q^o **iebusi** q^oz duoz fuit **hierlm**. **A**mo re^o a q^o **amozei**. **Berse** a quo **gersei**. **Eueus** a q^o **euei**. i. **gaba** **onite**. **Arche** qui **archas** oppidu^o pdidit s^o **tripolim** i radicib^o **libani** situ. **Eine** **Aradius** a q^o **aradij** q^o **aradium** isula posse deru^t angusto freto a **phenicis** littoze sepatum. **Samarites** a q^o **sirie** nobilis ciuitasq^o vocatur **aeolis**. **Amatheus** a q^o **amatite**.

Phuth. 2. filius **cham** a q^o **libia** affrice regio z **libici** ppli q^o i^oci pit ab **athlante** **mauritanie** mote. z ab eo regio **phut^es** appellata e^o **Messaraym**. 3. fili^o a q^o **Egyptij** exortu sunt. z hz. v. filios: egi^o ptij em ab **hebreis** **mersei** vocabatur a **mersa** isto q^oz princeps fu^o it **egyptu**. **Lydin** a quo **lydi** ppli z a quibus **lydia** prouicia no men accepit puincia in minori **Asia**. **I**n q^o **Ephesus** **Iobis** apo^o stoli sedes. **Ananim** a q^o **anani**. z **laobim** a q^o **cubarj** z alios q^oz nat^oes ignote habet: qz bello **ethiopico** subuersisq^o ad obliu^o onem p^oteritoz nominu^o pueneru^t.

Masra fili^o **cha**. 3. ex se sept^e ptulit nat^oes q^oz sexta p^o celloim natio sez **palestinor**: q^o mo **palestini** dicu^t ppli. Et **palestia** puincia h^o i **syria** est **arabie** p^otermina dicta a **philistea** v^ozbe **philistei**. **Tusim** a q^o **philistim**. **C**ellu^o **Sabatha** a q^o **sabatheni** q^o nominantur a **grecis** **astabari**. **R**egina habz duos filios z **sabatha** antiq^o postmodu^o vocabula pdidere. ab h^ois **ethiopice** getes: **ethi** **opia** in occid^otal^o plaga descendisse putat. **Sabaa** a q^o **arabes**. **Badan** a q^o **Ethiopes**. **Eiula** secud^o filioz **chus** filij **cha** fuit. a q^o **Eiulei**. q^o nuc **Betuli** appellan^t ppli. s. q^o in remotiorib^o **aphrice** p^otib^o hitare p^osuueit. **Saba** a q^o **sabe** al^o **sabei** z h^o arabes vt scribit **Joseph** appellat. s. in **libano** et **atilibano** p^omo rat: z ab ist^o **arabia** regio dicta qua^o solin^o sacra iterptat. **Nemroth** fili^o **ch** filij **chaz** **Sigas** q^ode z vasto corpe vir. cu^o eet iter filios filioz **Noe** audacissim^o ap^o **babilonios** p^omanes tyrani^ode p^om^o exercere cepit.

ionich^o. 4. fi. noe

Chus quartus filius Cham habuit quatuor filios cu vxore

Lanaan

Lydon

Etheus

Jebusais

Amocrens

Begelsus

Eueus

Aratheus

Lyneus

Aradius

Samantes

Amatheus

Phuth

Mellacaym

Lydm

Anamin

Sabatha

Regina

Laabun

thulim

Lellum

Eula

Saba

Henuot

Sabaa

Dadan

Sem prim⁹ fili⁹ noe nat⁹ ē anno p̄is sui. l. mūdi vō fm. lxx. interp̄. 2244. fm heb. i 658. B ē añ xp̄i natiuitatē. 2957. anni vite ei⁹ fuere. 600. Iste sem biēnio post diluuiū genuit arphaxat ⁊ ferē fuisse melchisedech q̄ p̄m⁹ post diluuiū p̄didit salē vrbe ip̄a ē hierlm ⁊ ab eo descēderūt generatōes. 27. Protulit aut̄ sem. v. filios e q̄bus q̄ncq̄ singulares p̄diere gētes.

Sem. i. fi. noe p̄sā vxor. ei⁹

Elam
fili⁹
sem

Assur

Luth

Aram

Arphaxat

Sem

Aram

Arphaxat

Sem

Eui⁹ p̄mogenit⁹ Elam a q̄ Elamite p̄sidis principes. Sem aut̄ anno cētēsimō vite genuit Arphaxat ⁊ alios filios ⁊ filias ⁊ mortuus est.

Iste assur. 2. fili⁹ sem a q̄ assiriorū pullulauit impiū. qz nolebat rebelare d̄ deū in edificatōe turris babel. cuz nēbroth: iō fugit de terra sennaar. ad aliā regionē longinq̄: p̄us nō hitatam q̄ ex ei⁹ noie vocat̄ assiria. ⁊ edificauit ciuitatē q̄ postea vocata est ninie. que fuit metropolis totius regni assiriorū. Iste ppl̄s sp̄ crudelitatis infamiā hūit.

Arphaxat. 3. fili⁹ sem nat⁹ ē anno mūdi fm heb. i 693. fm interp̄. lxx. 2279. Vixit aut̄ ānis. 338. ⁊ mortu⁹ ē. Ab isto Arphaxat emersere chaldei a q̄bus ⁊ Caldea regio appellata ē. Hec in asie ptibus ē. Arabie cōtermia longe plana ⁊ fontiuū indigua in q̄ babilon fuit magna.

Aram q̄rtus fili⁹ sem. habuit. iij. filios ⁊ ab eo p̄geniti sūt siri q̄rū metropol̄ dā masc⁹ in hebreo syria d̄z aram. Prim⁹ fi. arā fuit bus traconitidis regiōis: q̄ ē iter palestina ⁊ celestrie. i ea ē busterre iudee p̄t̄ mia ex q̄ iob p̄pha ortū hūit

Sem

Arphaxat

Sem

Arphaxat

Sem

Arphaxat

Sem

Arphaxat

Sem

Arphaxat

Sem

Arphaxat

Sem

Noe cū plantasset vineā bibēs q̄ de vino inebriat⁹ nudat⁹ iacuit in tabernaculo. vidēs q̄ cham verēda p̄is annūciauit duobus fr̄ibus suis: q̄ imposito pallio humeris operueit p̄is verēda: auersisq̄ oculis virilia ei⁹ n̄ vidēt. Noe igit̄ volēs maledicere chā quē de⁹ bñ dixit maledixit chanaan filio chā p̄ derisone chā p̄is eius: de his in superioribus fit mentio.

Japhet tercius filius noe habz septem filios q̄ et europam sortitus est. Iste iaphet a p̄re b̄ndictus ē p̄pter ingenuā nobilitatem dilatationēq; ei imp̄cabat. ⁊ ab eo descenderūt generatōnes. xv. Septē aut gētes per iaphet filios institute fuerūt. **S**omer p̄mogem̄ iaphet in europam veniēs gome/ ritas instituit; q̄ postea a grecis galathe nūcupati sunt: ⁊ a q̄bus galatia regio. Hec quippe hispanie ⁊ lusi/ tanie cōterminia quā a meridie h̄z. Ab occidēte v̄o ⁊ septētrioe oceanū. Et ab oriēte flumē sequaue ⁊ ger/ manie puicias. **S**omer ḡ primus fi. iaphet a q̄ galathij ⁊ h̄z. 3. filios. **P**rim̄ astanes a q̄ sarmacia. h̄ij scithaz hoies sunt i paludis meothidis p̄fundo h̄itātes q̄ exilis regio ē infelicib⁹ arborib⁹ referta. **S**cōs Riphath al raphaa a q̄ paphlagonēs. ⁊ paphlagonia nomē accepit. h̄ ē minoris asie regio. **T**erc̄i **T**he gozma a q̄ friges emertere. ⁊ a q̄b⁹ frigia minoris asie puicia cōgm̄iata fuit: q̄ postea dardania. deinde troia cōgm̄iata ē. **S**cōs fi. iaphet magog a q̄ scithe ⁊ a q̄bus scbia ⁊ gothia nomen h̄uere. **T**erc̄i **M**edar siue made⁹ a q̄ medi a q̄b⁹ media regio nomē sortita ē q̄ ē assyrie ⁊ psie vicina. **Q**uart⁹ fi. iaphet iauan a q̄ gre/ ci. hic. iij. genuit filios **J**aphet Funda vxor sui milib⁹ ab ytalica distare d̄z. **S**cōs tharb q̄ i/ miori asia tarfos p̄didit q̄ antiq̄ clices dicebat̄ inde puicia cilicia pauli apli p̄ria. **T**erc̄i thap/ ysa al cethim a q̄ cypa isala cethina deā fuit de q̄ circa isulas de socio ei⁹ p̄tz. **Q**int⁹ dodamin a q̄ burgūdi. h̄ i insulā rhodis veniēs rhodios ap/ pellari voluit. **Q**uit⁹ fi. thubal a q̄ hispani a q̄ b⁹ hispaia europe r̄gio p̄maxia. **S**ext⁹ fi. mo/ soch a q̄ Capadoces ⁊ regio Capadocia maiori asie vicia. **S**epti⁹ fi. thiras suos thirēses appē/ lauit. a q̄ tracia puicia. q̄ i scithie p̄tib⁹ ē noiaf.

Sale qui & caynan dicitur Luce. iij. sane intel-
ligendo ut infra ubi thare fili' Arphaxat
nat' est anno p'ris sui. xxxv. cōpleto Sñ.
xi. Mūdi vō. 2579. hic civitatem salem p'imo edi-
ficavit imponens ei nomen suū. que postea hieru-
salem est appellata. vixit autē annis. 433. ab isto
Sarmate qui & indi prodire qui primus indiam
incolere.

Augustinus. xvi. de civi. dei dicit. Post be-
nedictionē filiorū Noe vsq; ad Abraham
nulla fit mētio aliquorū iustorū. nec eos ta-
mē defuisse crediderim. s; si omnes comemoraren-
tur: nimis longū fieret & esset hec magis hystori-
ca diligentia q; pphetica pudentia.

Heber filius sale nat' est anno p'ris sui. 30.
Sñ. xi. mundi vō. 2509. dieb' qbus vi-
xit. 467. anni fuere. Ab isto heber hebrei
indei nominati sunt. nam in domo et familia illi'
in diuisione linguarum sola hebreā lingua remā-
sisse dicitur que etiam ante diuisionem linguarū
non dicebatur hebreā: s; humana simpliciter
quia omnes homines a mundi principio vte-
bantur. addit tamen Augustinus q; s; m opi-
nionem quorūdam hebrei dicuntur ab Abra-
ham cuius opinionis est burgensis. Math.
xxi. vbi vult q; hebrei dicuntur ab heber de-
nominatione p'prij nominis. s; ab Abrahā ex
eo quia abraham veniens de Mesopotamia
venit per flumē ideo dicebatur hebreus id ē

transiualis ideo omnes eius posteri. ac sequen-
tes fidem eius dicebantur hebrei: sicut illi qui ve-
niunt de vltromontanis vltromontani dicunt. Pa-
tet igitur vtramq; assertōnem bene valere.

Iste Jectan filius heber habuit. xij. fili-
os qui omnes fecerunt generationes p'n-
cipales. Sed popul' s; m Hieronimū non
sunt nobis noti vel ppter longinquitatem terrarū.
vel ppter mutationes populorū & nominū. vel
contriti gueris alijsue causis. Et istorū habitatio
massa pergentibus vsq; Sepbar montem orien-
talem.

Iste phaleg nat' est anno mundi. 2643.
vixit annis. 239. Hic fuit filius heber sic
dictus. quia in diebus eius facta fuit cō-
fusio linguarū. quasi ipse diuisus sit ab alijs. qz
in domo sua mansit lingua pristina. quia in ea cō-
spiratione nō fuit. Unde s; m Augustinum in hoc
nō paruum iusticie vestigiū apparuit q; ista dom'
libera fuit ab hac pena. quasi nō fuerit particeps
in culpa. Et nota s; m eūdem: q; numerus lingua-
rum fuit s; m numerum generationū. s. 72. Auct'
autem est numerus gētium: multo amplius q; lin-
guarū: nam in vna lingua plurimas gentes no-
uimus.

Reu vel Ragau filius phaleg natus ē an-
no mūdi. 2773. anni vite eius fuere. 302.
Cuius tempe templa multa primū cōstru-
cta fuisse referuntur. Et quidam gētū pncipes ado-
rari ceperūt. Scithaz quoq; regnū dicitur exortum.

Hierosolima nomē vrbis in palestina me-
tropolis iudeoz: pri^o Jeb^o. postea salē.
tercio hierosolima. vltio belia dicta. Cu-
ius vrbis prim^o pditor fuit (vt Joseph^o testat)
Canaan q̄ iust^o appellat^o erat rex. Et h̄ q̄dē mel-
chisedech sacerdos dei altissimi dicebatur. Qui
cū ibidē phanū edificassz illud Solimā appella-
uit. solimi fuerūt ppli iuxta licia q̄s homer^o pu-
gnatissimos: z a bellerophōte deuictos dicit. et
in mōtib^o hitasse. Et corneli^o tacit^o cū de iudeoz
origine opionē narrat ait. Alij clara iudeoz ini-
tia solimos carmib^o celebratā homeri gētē pdi-
tam vrbē hierosolimā noie suo fecisse. vñ Iuue-
nalis interpres legū solimaz. q̄ ciuitas cananee
gētis vsq; ad tpa dauid regj hitatio fuit. Nec io
sue iudeozū p̄iceps eos cananeos seu iebuseos
expellere potuit. Dauid iebuseis expulsis cū ci-
uitatem reedificasset eā hierosolimā. i. munitissi-
mā nūcupauit. Hui^o vrb̄ situs z munitio petro-
sa erat. z triplici muro cingebatur. q̄ vt Strabo
ait interi^o aq̄s abundans exteri^o vō oīno siccam
fossam hēbat ī lapide excisam. xl. pedū pfundi-
tate. latitudo vō. cc. l. Elapide aut exciso educta
erant celeberrimi tēpli menia. Hec hierosolima
lōge clarissima vrbium oriētis sup̄ duos colles
erat pdita īteruallo discretos ī quā dom^o creber-
rime desinebat. Colliū alter q̄ supior citas excel-
sior z ī plixitate directior castellū dauid diceba-
tur. Alter q̄ īferiorē sustinet citates vndiq; decli-
nis ē vallē ī medio ad syloā ptinz ita fōtē q̄ dulcē
ē vocabāt. firmissime at dō salomōis aliozūq; ī

terra regū opa ornata fuit. agrippa eē ptes citatē
addiderat z cinxerat. Exuberās em̄ mltitudine
paulatī extra menia s̄pebat. Noīata ē ps addi-
ta noua citas. Omē at citatē ī giro spaciū. xxx. z
trib^o stadijs finiebat. Et si ī toto admirabil. ter-
cius mur^o admirabilior ob excellētiaz turrj q̄ ad
septētrionē occidētēq; surgebat ī āgulo. de q̄ so-
le orto arabia p̄spici poterat z mare vsq; ad fi-
nes hebreoz. Et iuxta eā turrj yppico: z due q̄s
herodes ī ātiq̄ muro edificauerat. Mirabil fuit
lapidū magnitudo ex secto marmore cādido ita
adūati vt single turres singla saxa viderēf. h̄ijs
ī septētrionali pte aula r̄gia p̄stāstissima p̄iugeba-
tur. Muro alto cincta ac varietate saxozū ornata
Mte deniq; portic^o p̄ circūm flexe colūneq; ī sin-
gulis: q̄ iter eas s̄b diuo patebat spacia vbi erāt
viridaria cū cisternis eneis. q̄b^o aq̄ effundebat.
Pudet dicere h̄ r̄gia q̄l fuerat cū flāma ab ītesti-
nis īsidiatorib^o oīa p̄sumpsit. De excidio tñ h̄
regie vrb̄ īferi^o patebit: vrbē aut sacraz reddidit
mors xp̄i. Plaq; sac̄ ī eo loco videre possumus
Annē. s. q̄ lot^o ē xp̄s. Tēplū seu tēplū ruinas ī q̄
docuit. locū vbi cū sūma hūilitate passus ē corpe
vt nos ai passionib^o libaret. sepulcz vbi sac̄tissi-
mū illō corp^o s̄stitit. Et vñ ascēdit in celū. q̄ ad
iudiciū fuerit^o credit. vbi v̄tē z fluctib^o ipauit
vbi deiq; elegit īdoctos atz iopes piscatores. q̄
rū hamis z r̄betib^o piscarēf ipatores z r̄ges gē-
tiuz. vbi cecos illūiauit. leprosos mūdauit. pal-
raliticos erexit. mortuos suscitauit. Multaq; z
alia q̄ lōge p̄seq̄ tediosū eēt. cū ex euāge. nō sint

